

Elva dikter

ŽELJKA HORVAT ČEČ
Elva dikter

Översättning till svenska från kroatiska av Djordje Zarkovic, 2016

Umeå, 2016

VERSOPOLIS

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Urval av Erik Jonsson för det europeiska samarbetsprojektet Versopolis.

Detta häfte är ej till försäljning utan distribueras enbart genom Littfest – Umeås internationella litteraturfestival, samt inom projektet Versopolis.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Željka Horvat Čeč

FORMGIVNING Johan Hammarström

TRYCKNING tryckning.nu | h:ström – Text & Kultur AB, Umeå, 2016.

Foto: ZHC / Sinisa Sumara

ŽELJKA HORVAT ČEČ,

föddes 1986 i Čakovec, Kroatien. Hon har en examen i kroatisk litteratur från universitetet i Rijeka och är författare till en prosasamling och två diktsamlingar. Horvat Čečs skrivande kännetecknas av en sparsamhet och klarhet där språket liknar vardagligt tal, utan ornament eller klichéer. Tematiskt rör hon sig mellan alldagliga situationer från sitt eget liv, aktuella händelser (exempelvis stenkastningen mot Prideparaden i Split) och större politiska frågor som dem om kärnfamiljen, kyrkan och övergrepp mot barn. Horvat Čeč vann första pris i novelltävlingen Zlato Tomčić och belönades även med första pris i en poetävling ordnad av tidskriften *Ulaznica*. Hon bor idag i Rijeka där hon ordnar boksläpp, litterära diskussioner och läsningar. Dikterna har hämtats ur Horvat Čečs samling *Moramo postati konkretni* (Vi måste bli konkreta). Med detta urval presenteras hon för första gången på svenska.

WHEN WE BUY WALLS

We'll have to hold hands. Decorate flower pots.
Politely greet our new neighbors.
At night we'll move the old things, furniture, puzzles and dice.
Iron the curtains and the faces. We'll have to ask the fortune teller
for a lottery win or the murder of a politician
We have to become concrete.

KADA KUPUJEMO ZIDOVE

Morat ćemo se držati za ruke. Uređivati tegle sa cvijećem.
Uljudno pozdravljati nove susjede.
Noću ćemo seliti stare stvari, namještaj, puzzle i kocke.
Peglati zastore i lica. Morat ćemo tražiti od gatara
dobitak na lotu ili ubojstvo političara.
Moramo postati konkretni.

NÄR VI KÖPER VÄGGAR

Vi måste hålla varann i handen. Pysla om krukväxterna.
Hälsa artigt på de nya grannarna.
På natten ska vi flytta gamla saker, möbler, pussel och tärningar.
Stryka gardinerna och ansiktena. Vi måste be spågumman
om en lottovinst eller ett politiker mord.
Vi måste bli konkreta.

MEMORIES

I remember Amsterdam and Warsaw
London, the streets of Brasow and San Francisco
I remember that Yank from Miami
He asked me why I was reading Ginsberg

sometimes I remember camps
and those barbed wires
and escape
and running and walking
through forests, fields, roads
cities and states
and water and bread

and I remember uniforms and fucking
and how you showed me your cock
and now I tell that to him
and he undresses me gently
and asks that I write him letters

SJEĆANJA

sjećam se Amsterdama, i Warsawe,
Londona, ulica Brasowa i San Franciska
sjećam se i onog Amera iz Miamija
pitao me zašto čitam Ginsberga

ponekad se sjećam logora
i onih bodljikavih žica
i bjega
i trčanja i hodanja
kroz šume, poljane, ceste,
gradove i države
i vode i kruha

sjećam se i uniformi i jebanja
i kako si mi pokazivao kurac
i sada to pričam njemu
a on me skida nježno
i traži da mu pišem pisma

MINNENA

jag minns Amsterdam, och Warszawa,
London, gatorna i Brasov och San Francisco
jag minns också amerikanen från Miami
han frågade varför jag läste Ginsberg

ibland minns jag lägret
och den där taggtråden
och flykten
och hur vi sprang och gick
genom skogar, ängar, vägar,
städer och länder
och vatten och bröd

jag minns också uniformerna och knullandet
och hur du visade mig din kuk
och nu berättar jag det för honom
men han klär kärleksfullt av mig
och ber mig om att skriva brev

MY SUMMER

for FČ

You ask, why I kill wasps
throw stones at the rocks
and don't walk on the crack
why I talk to crabs
and harass them
why I can't walk in slippers
why I still build forts in the shallows
wear a straw hat
why I eat Bobi flips and read Lacan
you ask me why I swim naked
how can I explain myself to you
when you don't understand my summer

MOJE LJETOVANJE

Za FČ

Pitaš zašto ubijam ose
bacam kamenje u stijene
i ne hodam po fugama
zašto pričam sa rakovima
i maltretiram ih
zašto ne znam hodati u šlapama
zašto još uvijek gradim tvrđave u plićaku,
nosim slamnati šešir
zašto jedem Bobi flips i čitam Lacana
pitaš me zašto se kupam gola
Kako da ti objasnim sebe
kada ne razumiješ moje ljetovanje

Du frågar varför jag dödar getingar
kastar sten på klippor
och inte går på sprickor
varför jag pratar med krabbor
och är elak mot dem
varför jag inte kan gå i tofflor
varför jag fortfarande bygger slott i vattenbrynet,
går omkring i halmhatt
varför jag äter jordnötsbågar och läser Lacan
du frågar varför jag badar naken
Hur ska jag förklara mig själv för dig
när du inte begriper min semester

FAMILY

One day I'll rob a bank and help the poor.
And myself. And family.
If I'm not caught.
One day I'll walk in the woods and sing like a dying bird
until I'm left without feathers.
One day I'll find a wounded animal and help it.
I won't kill it, it'll be my family,
and you don't kill family.

Except in betrayal.

OBITELJ

Jednoga dana ću opljačkati banku i pomoći siromašnima.
I sebi. I obitelji.
Ako me ne uhvate.
Jednoga dana ću šetati šumom i pjevati kao umiruća ptica
dok ne ostanem bez perja.
Jednoga dana ću naići na ranjenu životinju i pomoći joj.
Neću je ubiti, bit će mi obitelj,
a obitelj se ne ubija.

Osim kod izdaje.

FAMILJEN

Endera dan ska jag råna en bank och hjälpa fattiga människor.

Och mig själv. Och familjen.

Om jag inte åker fast.

Endera dan ska jag promenera i skogen och sjunga som en döende fågel
tills jag inte har några fjädrar kvar.

Endera dan ska jag springa på ett skadat djur och hjälpa det.

Jag ska inte döda det, det ska vara min familj,

och familjen dödar man inte.

Utom vid förräderi.

PISSING

we pissed as children, unwillingly
the grownups pissed, and the soldiers
in trenches, in shelters
in dungeons, in the night
before and after noon
in the morning
4 fried eggs
for breakfast
pissing comes before that
but leisurely
and no one asks anymore why we
pissed ourselves
and who today wades in
their own piss

PIŠANJE

pišali smo kao djeca, nehotice
pišali su i odrasli, i vojnici
u probojima, u zaklonima
u tamnicama, u noći,
i prijepodne i poslijepodne
u jutro
4 jaja na oko
za doručak
pišanje je prije toga
ali ležerno
i nitko više ne pita zašto smo
pišali od straha
i tko sve danas gazi po
vlastitoj pišaki

PISSA

pissade gjorde vi som barn, omedvetet
pissade gjorde också de vuxna, och soldaterna
i stormningarna, i skyddsvärnen
i fångelserna, i natten,
både på förmiddagen och eftermiddagen
på morgonen
4 stekta ägg
till frukost
pissandet kommer före
fast avslappnat
och ingen frågar längre varför vi
pissade av skräck
och vem som i dag kliver
i sitt eget piss

GRANDMA WAS A LITTLE YETI

Sadako wanted to live
Yesenin didn't
some people like references
I sometimes don't like to communicate
still,
sometimes with grandma, but not over the phone
I talk
by the goal post and the ball
we sing songs of liberty
through the scent of black locust trees
the words spread
a pity

a pity she's at the graveyard

BAKA JE BILA MALI JETI

Sadako je željela živjeti
Jesenjin nije
neki ljudi vole reference
ja ponekad ne volim komunicirati
ipak,
ponekad s bakom, ali ne preko telefona
pričam
kraj stative i lopte
pjevamo pjesme o slobodi
kroz miris gacija
šire se riječi
šteta
šteta, što je na groblju

FARMOR VAR EN LITEN YETI

Sadako ville leva
inte Jesenin
vissa gillar referenser
jag gillar ibland inte att kommunicera
men,
med farmor, fast inte på telefon
pratar jag ibland
vid målstolpen och bollen
sjunger vi frihetssånger
genom akaciornas doft
sprids orden
vad synd
vad synd att hon är på kyrkogården

A RESUMÉ

His name is Hrvoje
I don't know his last name
He says he masturbates 3 times a day
Period: breakfast - lunch - dinner
He lives in a small apartment
He doesn't like doing the dishes
He doesn't like football
He likes canaries
and he'd like to fuck more
I don't know what he does for a living
He lives in Rijeka
He wears brown shoes
and says hello when we meet

JEDAN ŽIVOTOPIS

Ime mu je Hrvoje
prezime ne znam
Kaže da masturbira 3 puta dnevno
termin: Doručak- ručak- večera
živi u malom stanu
ne voli prati suđe
ne voli nogomet
voli kanarince
i volio bi više jebat
Ne znam čime se bavi
živi u Rijeci
nosi smeđe cipele
i pozdravi me kada se sretnemo

EN LEVNADSTECKNING

Han heter Hrvoje
efternamnet vet jag inte
Han säger att han onanerar 3 gånger om dan
schema: Frukost–lunch–middag
han bor i en liten lägenhet
han gillar inte att diska
han gillar inte fotboll
han gillar kanariefåglar
och skulle gärna knulla mer
Jag vet inte vad han jobbar med
han bor i Rijeka
går i bruna skor
och hälsar när vi stöter på varann

CAFFE BAR MONTE CARLO

Where will we run
when we lower our hands and tears from the house
whose steps will we count
as entrances in the yards on the way to the centre

without children we gaze desolately at the plain of grass
we say we'll stop in a bordello
and watch without shame

once we lowered our eyes in silence
and laughed at neon lights
shaped like a naked woman

on the road across the bridge houses are rare
and old age falls off them through holes and plaster
she goes gray and speaks into a wine glass

I'm deaf and I'm afraid to hear
because her face is painted with heavy words
and cheap make-up

BAR MONTE CARLO

Gdje ćemo bježati
kada iz kuće spustimo ruke i suze
čije ćemo korake brojati
kao ulaze u dvorišta na putu do centra

bez djece pusto gledamo u ravninu trave
kažemo da ćemo stati u bordelu
i gledati bez srama

nekad smo spuštali poglede u tišini
i smijali se neonskim svjetlima
u obliku gole žene

na putu preko mosta kuće su rijetke
i starost im otpada kroz rupe i žbuku
ona sjedi i priča u čašu vina

gluha sam i bojim se čuti
jer lice joj je oslikano teškim riječima
i jeftinom šminkom

BAR MONTE CARLO

Vart ska vi fly
när vi sänker händerna och tårarna ut ur huset
vems steg ska vi räkna
som portar till gårdarna på vägen in till stan

utan barn tittar vi tomt på det platta gräset
vi säger att vi ska ställa oss på en bordell
och titta utan att skämmas

förr sänkte vi blicken i tystnaden
och skrattade åt neonskylten
formad som en naken kvinna

vid vägen på andra sidan bron är husen få
och ålderdomen flagnar av dem genom hål och murbruk
hon får gråa hår och pratar i ett vinglas

jag är döv och rädd för att höra
ty hennes ansikte är målat med tunga ord
och billigt smink

ON DREAMS

When you dream you're falling
it's not a good sign
nor is running in place
nor your tooth falling out

the old wives say, someone of yours will die
someone will hurt you or betray you
and they didn't say how to kill a snake in your dreams
or how to tell an old wife the cake didn't set
they didn't say how to explain trees to a blind man

for betrayal we've invented everything
and no one said what it means when
you dream of fucking
and come in your sleep

O SNOVIMA

Kada sanjaš da padaš
nije dobro
ni trčanje na mjestu
ni ispadanje zuba

kažu babe, netko će ti umrijeti
netko će te povrijediti ili izdati
a nisu rekli kako ubiti zmiju u snu
ili kako reći babi da kolač nije uspio
nisu rekli kako slijepcu objasniti drveće

o izdaji smo puno toga izmislili
a nitko nije rekao što znači kada
sanjaš jebanje
i svršiš u snu

OM DRÖMMAR

När man drömmer att man faller
är det dåligt
eller att man springer på stället
eller att tänderna lossnar

tanterna säger att någon nära dig kommer att dö
någon kommer att såra dig eller svika dig
fast de sa inte hur man dödar en orm i drömmen
eller hur man säger till en tant att kakan blev misslyckad
de sa inte hur man förklarar träden för en blind människa

om svek har vi tänkt ut många saker
men ingen har sagt vad det betyder när
man drömmer att man knullar
och kommer i sömnen

BIRTHDAY

A woman I know
has her birthday today

and I collect with wet handkerchiefs
bits of dream, wishes
and child off the floor

the pain puts on a vest
and greasy hair
hairy legs and the scream of silence
the air too is a minefield now
we breathe here and there
we play games of chance
the numbers of death don't work on the lottery
mathematics has brought us
only long fingernails and empty pens

after seven days I wrote to the woman I know
happy birthday

ROĐENDAN

jednoj ženi koju znam
je danas rođendan
a ja vlažnim maramicama sakupljam
komadiće sna, želje
i djeteta po podu

bol se oblači u vestu
i masnu kosu
dlakave noge i vrisak tišine
i zrak je postao minsko polje
dišemo tu i tamo
igramo na sreću
brojevi smrti ne pale na lotu

matematika nam je donijela
samo duge nokte i prazne penkale

nakon sedam dana pisala sam ženi koju znam
sretan rođendan

FÖDELSEDAGEN

en kvinna jag känner
har födelsedag i dag
och med fuktiga näsdukar samlar jag upp
bitar av drömmarna, önskningarna
och barnet på golvet

smärtan tar på sig en kofta
och flottigt hår
håriga ben och skriket från tystnaden
till och med luften har blivit ett minfält
vi andas här och där
vi spelar slumpspel
dödens nummer funkar inte i lotto

matematiken har bara gett oss
långa naglar och tomma bläckpennor

efter sju dagar skrev jag till kvinnan jag känner
grattis på födelsedagen

IF I WERE A MAN

If I were a man
I'd be growing a moustache
and beard
riding a bike
popping a wheelie
and yelling
get out the way bitches!
if I were a man
I'd piss on the corner
and go into the wind
to Trieste
Naples
Barcelona

DA SAM MUŠKO

da sam muško
sada bih puštala brkove
i bradu
vozila motor
na jednom kotaču
i vikala
maknite se pičke!
da sam muško
pišala bih na uglu
i otišla u vjetar
u Trst,
Napoli,
Barcelonu

OM JAG VAR MAN

om jag var man
skulle jag odla mustasch
och skägg
åka motorcykel
på bakhjulet
och skrika
flytta på er kärringar!
om jag var man
skulle jag pissa i gathörn
och fara mot vinden
mot Trieste,
Neapel,
Barcelona

